

Opazke.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente 12. Vsak list mora biti frankiran. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 nov.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo, ulica Torrente 12.

EDINOST

•Edinost.

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1 uri popoldne.

Cena z a vse leto s prilogo 7 for., za pol 3 for. 50 nov., za četrta leta 1 for. 75 nov. — Edinost brez priloge stane za celo leto 6 for., za pol leta 3 for., za četrta leta 1 for. 50 nov. — Posamezne številke se dobivajo pri upravništvu, v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov. v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč.«

Utrujmo meje!

Vsako leto večkrat povzdignemo mi svoj glas, da merodajne kroge, posebno pa poslance opozorimo na uprav žalostne razmere na Primorskem. — Danes nam je dal k temu poseben povod članek, katerega smo te dni čitali v ljubljanskem slovenskem dnevniku; ta list v omenjenem članku poteza paralelo mej Nemčijo in Avstrijo, mej Bismarkom in našimi državniki glede na ravnanje z nezadovoljnim in državi neudanim elementom v Alzaciji in pa na avstrijskem Primorskem.

Članek potem konstatuje, kako je avstrijska vlada na Primorskem od nekdanj Slovence poitalijančevala. Potem pa sklepa tako-le:

„Iz Alzacije izganjajo francosko misleče prebivalce; na Primorsko pa zahajajo najhujši italijanski agitatorji iz italijanskega kraljestva. V Alzaciji se podeljuje delo in se daje prednost za službe domačim, nemškimi prebivalcem: na Primorskem jemljejo italijansko osnovana mestna starešinstva Italijane v službo na škodo domačinom. V Trstu stradajo ne samo slovenski delalci, ampak celo Italijani avstrijski podaniki, v tem, ko je 16.000 Italijanov iz Italije v istem Trstu bolj ali manj pri dobrem kruhu in celo v mestnih službah.

V Alzaciji se društva razpuščajo, če se zdi vladi, da je v istih društvih kak nevaren agitator. Na Primorskem pa so celo na čelu italijanskih društev taki agitatorji, ki so zabranjevali, da bi se društva cesarju poklonila, ko je bil v Trstu!

Na Primorskem se puščajo društva na miru, če so tudi društveni pevci in corpore bolni ob času, ko bi imeli sodelovati z drugimi društvi ob navzočnosti cesarjevi!

Na Primorskem smejo biti očetje na odličnih javnih mestih, (celo uradniki Ur.), v tem ko se zagrešujejo sinovi z veleizdajstvom ali begunstvom od vojakov!

Na Primorskem se zakrivajo demonstracije, se popuščajo društva pod raznimi imeni, čeravno je očitno, da s tem prikrivajo samo protiaustrijsko delovanje.

V Alzaciji se postopa proti sumnim osobam strogo; na Primorskem se prizanaša, ko so dejstva dokozana in odkrita.

Na Primorskem se ovajajo oni deli prebivalstva, ki gore za Avstrijo, v tem ko se protiaustrijski agitatorji puščajo na miru.

Pa kaj hočemo razlike nadalje naštevati! V Alzaciji pridobiva nemški duh širša tla od dne do dne; na Primorskem se avstrijski duh v isti meri slabi in manjša. Alzacija bo v teku jednega rodu popolnoma pridobljena; v Avstriji bo v isti dobi Primorska prek in prek okužena s protiaustrijskim duhom, če pojde tako naprej.

Tujstvo se čudi vladni politiki na Primorskem. Avstrija gre na Primorskem rakovo pot kljub stoletni zgodovini; Velikonemčija napreduje v Alzaciji-Loreni, kljub temu, da je bila nemška zgodovina tu pretrgana v najhujših dobah čez 200 let. Avstrija, ki tako rada hodi po poti Velikonemčije na mnogotere strani, bi delovala pač sebi v prid, ko bi isto Velikonemčije v pravem smislu posnemala za politiko na Primorskem.

Prav ima list, ki tako piše; mi smo teh in enakih pritožeb prinesli uže na koše; nasvetovale so se tudi po društvu Edinosti spremembe v posebnih dveh spomenicah, ki so napočeno avstrijsko politiko na Primorskem do pičice razjasnile in dokazale in ministerstvo prosile pomoč: proti poitalijančevanju; kakor se sliši, so kesneje tudi slovenski poslanci osobno izročili ministru predsedniku spomenico, v kateri so se tudi Primorske zadeve natančno pretresle, toda vse to je bilo dosedaj zaman; naš slovanski element se tukaj še vedno takisto zatira, kakor se je pod ustavovernimi ministertvi, le še večja je postala popustljivost ne eneržija nasproti Lahonom. Kar je še

mej Italijani dobro avstrijskega življa, tudi se je zbog tega, posebno pa zaradi terorizma Lahonov, kateremu se je boljši element pripuščal, uže naveščalo boja proti lahonstvu, in tako se danes le še Slovani ustavljamo lahonске propagandi; ali ker se Slovanom mesto podpore mečejo celo polena pod uoge, postalo je tudi to jako težavno in v Trstu celo nevarno delo. — Lahoni razpolagajo čez mogočna sredstva, vlada jim jih pa še le bolj v roke sili. Tako na priliko imajo v roki erarsko užitnino in ž njo jim vlada vsako leto daruje 1 milijon gold. — Službe pri tej administraciji pa so prave sinekure za Lahone.

Zdaj gre zato, da mestni zastop in trgovska zbornica prevzameta zidanje in lastništvo magazinov, kder se bode hranilo nezacolano inostransko blago, kadar bode odpravljena prosta luka, in stavimo, da bode o svojem času glasoviti Rasković na čelu vsega podjetja. Lahonom se sploh tako godi, kakor si sami želè, njihova društva, njihovi listi dobivajo od povsod podpore, kolikor treba, a laška patrijotična društva propadajo. — Znano je, da je propadlo društvo »Pro Patria«, znano je nadalje, da »Unione Operaja« nazaduje, društvo »Austria« pa tudi ne napreduje, ker ni nič kaj dobro organizovano ter služi le bolj za parado nekaterim. Pesek v oči!

V Istri dela lahonsko šolsko društvo »Pro Patria« lahonske demonstracije, tržaško lahonsko društvo »Unione Ginastica« ima nekda uže dovoljenje, da se sme udležiti shoda italijanskih telovadcev v Milanu, akoprem ni skoro dvoma, da se bo tam demonstrovalo proti Avstriji.

Tržaški okoličani imajo pridne

žene, ki si krvavo zaslužijo malo krajcarjev s pranjem perila; na magistratu se je pa najbrže kak uradnik zmisli, da bi se dalo to ubogo, zvesto ljudstvo še kaj nadlegovati; zato je finančno oblast najbrže vpozoril na perice v okolici, od katerih bi se dalo dobiti do 18000 gld. na leto, ako bi se vsakej perici naložilo obrtniškega davka od 6 do 12 gld. na leto; oblastnija se je tega hitro prijel; v Trstu pa živi mnogo tisoč laških podanikov, ki domačim ljudem kruh jemljejo, pa davkov nič ne plačujejo, do teh nema fiskalčno okó nobenega žarka. Naše domače ribiče ribiči iz italijanskega kraljestva vedno nadlegujejo ter jim najboljše ribice odnašajo; še celo naše cvetličarje italijanska konkurenca ovira v napredovanji; kaj hoče Italija še večje uljudnosti!

Temu nasproti pa se brani Slovanom vsak javni nastop, in goriško podporno društvo uže več let zaman prosi, da bi se mu pustilo javno blagosloviti svojo zastavo; v uradih še vedno nočejo nič vedeti za slovensščino, posebno pa v Trstu ne; tržaški magistrat se noče pokoriti mnogim vladnim ukazom, da mora sprejemati slovanske vloge; v c. k. prometnih uradih nočejo strankam niti dajati slovenskih blanketov, tiskovin itd., mnogo je uradnikov pri prometnih uradih, ki ne znajo slovensščine, pa kaj slovensščine, saj jim je še nemščina španjska vas. Ubi Staatsprache!

Redarski uradi v Trstu pošiljajo slov. strankam in slov. društvom le italijanske dopise in pozive, tam niti za nemščino ne marajo, za nje je italijansko tudi Staatsprache; v obče smatrajo nekateri uradniški krogi vse primorske deželo za italijanske, (soge-

PODLISTEK.

Obljuba dela dolg.

(Dalje.)

Konrad prikoraka po stezi blizo utice in ko zagleda Roziko, obstoji in jo opazuje, ne upa si jo motiti. Pa še večja rana se mu veka v srce, ko zapazi, da se deva joče, ker vedel je, da je temu vzrok on sam. Na posled vendar stopi v utico in ogovori deklico s besedami:

„Zakaj pa se jokaš, Rozika?“ Prestrašena skoči po konci ter odgovori:

„Saj se nisem jokala, dragi moj, nisem te opazila, kje si bil toliko časa? Mislila sem uže, da te ne bode.“

Dobro je vedel Konrad, kaj teži deklico. Poskušal jo je vtolažiti. Pa kje vzeti tolažilne besede v žalostnem srcu? Kajti pregovor pravi: „Česar je polno srce, to rado iz ust gre“. Tako se je godilo tudi s Konradom. Ni mogel tolažiti, ker sam je bil potreben tolažbe. Rad bi bil napegljal pogovor na druge reči, pa ni mogel. Rozika mu reče na posled:

„Veš, dragi Konrad, ali me resnično ljubiš, ali imaš pravo ljubezen do mene? Nisem te s takim prašanjem še ogovorila, pa danes je, mislim, zadnji dan, ki je odločen nama za prost pogovor. Zadnje dni sem bila vedno globoko zamišljena, ker premišljevala sem najino ljubezen, ker oče pa so to opazili in danes, ko sem prišla iz cerkve, vprašali so me, zakaj sem vedno žalostna. V zadregi jim nisem vedela

odgovoriti pravega, legati pa nisem hotela. In povedala sem v zmešnjavi očetu o najinej ljubezni. Rekla sem jim pa tudi, da me ti resnično ljubiš. Oh ko bi ti videl sedaj mojega očeta! Nikdar ne pozabim! ... začela jo zopet ihteti. —

„Kaj so rekli?“ vprašuje nestrpno Konrad.

„Oh, Rozika, oh moja draga hčerka!“ zaklicali so z solzami v očeh, in odložili žlico. „Oh, kaj tudi v tvojem srcu se je uže nnel oženj ljubezni! Kako bi si bil mogel jaz kaj takega misliti!“ „Začeli so mi potem opisovati ljubezen in vedno so jo imenovali „nesrečna ljubezen“, kar mene močno straši, ker jaz do danes še nisem vedela za drugo nego za srečno ljubezen.“

„Ali je mogoče, da bi bila najina ljubezen nesrečna?“ vpraša zaupno Konrada in ga pogleda z solznimi očmi.

„Ne“, odgovori mladenič odločno. „To ni mogoče. Ako bi tudi moj trdi oče — in beseda se mu je ustavila in ni mogel dalje govoriti.“

„In ako bi tebi tvoj oče branili, kaj bi storil potem?“

„Ne vprašaj tega“, reče jej „saj te ljubim in tega, kar je skupaj sojeno, ne razloči, ko bi se temu ustavljal ves svet.“ Še ni popolnoma tega izgovoril, kar se začujejo koraki in ko se Konrad in Rozika ozreta, stal je uže Rozikin oče pred še bolj osuplo dvojico.

„Kaj delata tu?“ reče burno. „Oh, Rozika, prosim te, pozabi pozabi to in slušaj me, to je moj grob in tvoja nesreča. In ti, mladenič, prosim te, pusti pri miru

mojo hčer, ti odhajaš in morebiti se ne povrneš, ali pa če tudi še prideš, ne bodeš maral kot sin bogatega mlinarja za mojo hčer, ker ona ne bode bogata.“ Še ni popolnoma izgovoril zadnje besede, ko se nasloni Rozika na tik sebe sedečega Konrada. Ko se ta ozre na njo, obledi in zakriči. Kajti pri zadnjih besedah očetovih padla je Rozika v omotico. Ko jo vzdigne, zave se zopet in se ozre po svojem očetu, ki je stal na sredi utice bled kod kameniti kip.

„Oh, oče!“ reče z slabim glasom, „pustite naju, saj me on ljubi“ ... in zopet je obledela.

„Kdo ve, če te ljubi? to ti je rekel, a ljubezen se kmalo ohladi in ti, draga moja hči, kaj bodeš imela od tega druzega, kot žalostno prihodnjest.“

Tega govorjenja pa ni mogel Konrad prebiti, vstane in reče z slovesnim glasom:

„Oče, vas spoštujem, prosim dovolite mi nekaj besedi.“

„Govori“, reče oče.

„Vi veste, oče, da jaz ljubim vašo Roziko.“

„Da, vem, žali Bog“, reče zopet oče.

„Tega tudi ne pozabim, ker kakor sem pred letom obljubil to obljubo in zavezo, ponovim jo tudi danes v pričó vas. Nikdar je ne pozabim. Bog naj me kaznuje s tem, da se ne loči kost od kosti po mejej smrti, če ne bode Rozika moja nevesta, ko se povrnem v domovino!“ To je izgovoril burno.

Ko je to izgovoril, stoji oče nekaj časa zamišljen. Smrtna tihota je nastala

v utici. Na posled vzdahne stavec globoko in reče z slovesnim glasom s prstom preteč:

„Mladenič, obljava dela dolgove!“ ter odide molče iz utice. Pustimo sedaj naša dva zaljubljenca sama v zelenej utici in pogledimo za očetom Rozikinim. Šel je zamišljen v hišo ter sedel k mizi na klop. Z obema rokama je podprl glavo in se globoko zamislil.

Na posled reče poluglasno:

„Jaz sem kriv“, vstal je in začel korakati po hiši. „Jaz bil bi morebiti ubranil njeno ljubezen, to bi bil poprej bolj pazil na njo. In sedaj sem videl in se prepričal, da je prepozno. Vedno je bila poslušna, a danes mi je pa rekla: „Pustite naju, saj me ljubi“. Dobro, da odide k vojakom, potem ga pozabi in to bode gotovo sreča za njo. Ali obljava, ki jo je naredil? — pa saj mladost je norost. Bog naj mu odpusti!“

Take in enake misli so mu rojile po glavi. Mej tem časom se je storila noč, zatonilo je solnce v dnevi, kateri je prinesel starcu toliko žalosti. Prižgal je luč, vzela veliko knjigo iz omare in čakal, da pride Rozika.

Poglejmo zopet v utico na vrt in pustimo starca, naj bere knjigo. Ko sta ostala sama v utici, govorila sta še mnogo in potem sta se poslovila zadnjič v svojem življenju. Spremil jo je še do vežnih duri, v hišo pa se ni upal. Pred vrati jo je še srčno objel in vroč poljub ju je ločil.

(Konec prih.)

nannje italijanske Provinzen) akoprem se to pravi faktičnim razmeram in etimologiji v obraz biti. No, ali ne pospešuje to na najlepši način italijansko, oziroma lahonsko propagando?

Take so razmere pri nas, in kedo bi mogel biti tako drzen in trliti, da so te razmere Avstriji v korist? Od Bismarka bi se mogli naši državniki marsikaj učiti, posebno pa tega, kako je treba zavarovati državne meje in kako treba državi koristni element k sebi vabiti, a ne od sebe odbijati.

Pa vse to bo menda: glas vpijočega v puščavi, dokler ne bodo nepričakovane okoliščine silile na obrat, kakor je to uže tradicionalno v naši državi.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesarjevič Rudolf se je 23. t. m. vrnil iz Berlinu skozi Dunaj v Pešto, pa uže 24. t. m. odpotoval od tod v Opatijo.

Iz poslanske zbornice. Seja 22. marca. Minister Prazak je odgovoril na interpelacijo poslanca Tausche, gledé kvarjenja živeža ter rekel, da je vlada pripravila zakonsko osnovo, po kateri se imajo k malu ustanoviti državna preiskovališča, naslanjajoča se na zdravstvene in kemiške ustanove velikih šol, in tudi, če bodo treba, prašale se bodo za menitev trgovinske in obrtne zbornice. — Potem se je nadaljevala podrobna razprava o zavarovanju delavcev za primerljaj bolezní. Sprejel se je paragraf 46 po daljši razpravi brez promembe in paragraf 47 z dostavkom poslanca Zucker, da se v primerljaji, ako podjetniki pridejo v konkurs, za delavce poskrbi. Dalje so se sprejeli paragrafi 48—59. Pri paragrafu 60 je poslanec Bärnreither stavil to le predrukačbo: Država dovoljenje za ustanovitev nove ali predrukačbo uže obstoječe bolniške blagajnice po zakonu za zadruge od leta 1852 se sme le takrat odreči, če načrt denarnice in njegove priloge ne zadoščujejo zakonitim in zavarovalno-tehniškim zahtevam. Poslanec Somaruga je ta predlog podpiral. Potem se je razprava pretrgala.

Seja 24. t. m.: Sprejeli so se vsi še ostali paragrafi zakona o zavarovanju delavcev za primerljaj bolezní v drugem čitanju brez promembe. Dalje se je sprejela resolucija, naj se k malo podá predloga zakona o pomočnej blagajnici, zavrgla pa se je resolucija gledé razširjenja zavarovanja kmetijskih in gozdnarskih delavcev za primerljaj bolezní. — Danes je zopet seja.

Gosposke zbornice odbor je 22. t. m. rešil bankno predlogo ter sprejel vse točke, kakor jih je nasvetovala vlada. Zavrgla se je tedaj predrukačba poslanske zbornice, da ima država čisti dobiček deliti z banko, ako preseza 6 ne pa 7 odstotkov.

Proračunski odsek je 24. t. m. dokončal posvetovanje o proračunu naučnega ministerstva.

Vnanje dežele.

Bolgarsko prašanje. Iz Sredca se poroča 22. t. m., da so došle iz Soluna vesti, po katerih Grki v mejnih okrajih Macedonije pripravljajo upor. Če se res Macedonija upre, potem pa nastane nova velika nevarnost za evropski mir, ki se prepriči le s tem, da se Avstrija in Rusija porazumeti.

Temu nasproti pa se poroča v „Agence Havas“: Vesti iz Bolgarije, da Grki na macedonskih mejah pripravljajo upor, imajo se za spletke Bolgarov, ki pripravljajo napad na Macedonijo in da bi svet motili, zato való to počenjanje na Grke. Gotovo je, da grška vlada, pa tudi grško ljudstvo ne misli na noben napad, ampak želi, da se v Macedoniji ohrani „status quo.“ Tudi bi Grki takega napada nikoli ne podpirali. — Od druge strani se zopet poroča, da se Bolgari želó pripravljajo za vojno in znano je, da so pri Krupu naročili mnogo streliva.

V Petersburgu je policija zopet prišla na sled nihilističnemu gnezdú. Našla je tajno tiskarnico in orodje za napravo peklenjskih strojev; petdeset oseb je zaprla.

Nemška gosposka zbornica je 23. t. m. razpravljala cerkveno predlogo. Knez Bismark je izjavil, da vlada nikakor ni preveč dovolila i se nobenih vladarskih pravic ni odpovedala; on nikoli ni mislil

na trajni boj s kurijo. Ako sedanjí predlogi ne ustvarijo trajnega miru, more se to, kar se je zdaj ustvarilo, vsako trenutje s pota spraviti. Nič manj nevarne od stranke naprednjakov niso čuvarnja nižje duhovščine, in papež in cesar imata enak interes, da se ta zadržó. — Ako sta papež in cesar složna, potem ne bo imel nobene pomembe več upor središča, ki je v nasprotju s papežem in se veže z vsemi deželi in državí sovražnimi strankami.

V Berlinu so se 21. t. m. zvečer in posebno 22. vršile velike slovesnosti na čast nemškemu cesarju, ki je zadnji dan obhajal devetdeseti rojstveni dan. Čestitali so mu po posebnih poslasticih vsi evropski in mnogo neevropskih vladarjev, celo kitajski cesar. Svečava v Berlinu je bila tako krasna, da enake v Berlinu ni še bilo. 4000 študentov, zastopnikov nemških vseučilišč, napravilo je cesarju bakljado, cesar je voditelj povabil k sebi ter jim rekel, da ga zelo veselí navdušenost sedanjih študentov in da mnogo pričakuje od akademične mladine, ker časi so ozbiljni. Nemški časniki slavijo cesarja, ker je nemški narod združil ter mu priboril prvo mesto v Evropi.

Nemška gosposka zbornica je 24. t. m. sprejela cerkveno predlogo po odsekovih nasvetih.

V Italiji krize še ni konca, ampak vse kaže, da se še bolj poostri. Kralj, ki hoče ostati v prijateljstvu z Nemčijo in Avstrijo, prav iz tega razloga ni hotel dovoliti, da odstopi ministerstvo, ki je za zvezo z omenjenima velevlastma; ali ko se je prepričal, da poslanska zbornica pripravljá napad na vlado, poslal je poslance začasno domu, da v nevarnih političnih časih dobi odlog in da se duhovi zaradi nezgod v Afriki bolj pomirijo. A zbornico bo treba k malu zopet sklicati, in če ta vladi da nezaupnico, ni skoraj dvombe, da jo kralj razpusti ter zopet apelira na ljudstvo. Zelo dvomljivo pa je, da vlada po novih volitvah dobi več privržencev, ker večina italijanskega ljudstva je za zvezo s Francosko in sovražna prijateljstvu z Nemčijo in Avstrijo. Italijanski vladi protivni časniki to kaj ostro naglašajo. Praša se le, ali se bo mogel kralj tem težnjam upirati, in če ne, potem dobomo pri prevej neugodnej priliki z Italijo zopet krvave opravke; zanašati pa se na Italijo nikoli ne smemo, ker tam ne uživamo sočutja; „italica fides nulla fides.“

Italijani so v Afriki dregnoli v sršenovo gnezdo, ko so si osvojili neplodno, kakor razbeljena peč vročo Masavo. Vojake jim tam morí vročina in troški niso v nobeni primeri z dobički. Poleg vseh teh neugodnosti jih je še abisinski general Raz Alula dobro natepel ter pretrgal zvezo otoka Masave s kopno zemljo. Uže ta nezgoda je italijansko vročekrvno ljudstvo strašno razburila ter italijansko vlado primorala k odstopu. Na vse zadnje pa je še general Gené hudo razžalil italijansko čast s tem, da je Abisincem izročil zapleneno orožje proti temu, da Raz Alula oprosti vjete Italijane. Grof Robilant je vsled tega 21. t. m. generalu Gené poslal poslanico, v kateri mu je naznanil, da je njegovo postopanje italijansko vlado in italijansko ljudstvo hudo razžalilo, ker se ne ujema s častjo Italije. Vprijodnje naj se vzdrži vsacega občevanja z Raz Alulo, ali draži naj ga ne, dokler ukaza za to ne dobi.

Vsi večji pariški časniki so 22. t. m. prinesli uvodne članke o nemškem cesarju, a vsi so hladni, le „Republique Française“ hvali vladarske kreposti cesarja Viljelma, pristavlja pa: Nemčija vriska v svojej veličini, ali čas stremenja pride. Drugi narodi se bodo vpričo apoteoze moči prašali, ali je Evropa, katero more volja enega človeka, ortega na svojo vojsko, pogrezoati v grozne boje, solze in žalost, veliko pridobila s prusko vsemogočnostjo, katere vtelesenje je cesar Viljem, in kateri more brez upora toliko nesreč zbuditi. Slava je lepa, a velika je svoboda in še večja in lepša pravica.

DOPISI.

S Krasa, 21. marca. — Popotovaje po cestah in vaseh našega Krasa, zapazil sem marsikaj, kar je hvale, ali graje vredno, vzlasti zadnje dni o snežnem vremenu. Videl sem, kako so občinarji rabotali in sproti sneg trebili po cestah in vaških klancih, tako da se zdaj lahko hodi in vozi, kakor da bi ne bilo snega. V prvej vrsti gre hvala Dutovljanskej županiji, kakor tudi ondašnjim e. k. orožnikom, potem tomajški županiji, skopskeje, koprivskeje itd. Repenska županija je bila malo brižna in pözna za to. Opence bi

človek sodil, da so kot Rovtari, ki imajo v takem slučaju vse pod streho, česar potrebujejo. Letošnja zima je zelo čudna, da ne rečem drugega kakor, da se hud mraz in toplota nam nepovoljno vrstita. Mnogo je padlo snega, pa ne bo dolgo trpel, ker ta čas ni za-nj. Ko je bil ono leto tabor na Druškovcu 13. junija, videli smo ga ta dan tam v nekej kotanji in so se taboriti z njim lučali. Prav ko to pišem, množica se zunaj z njim kratkočasi, kaj ne, to vam je bela vojna! — Tu pa tam je tudi to zimo davica od šolske dece zahtevala žrtev, in dokler bo to veljalo, da bo morala deca po 3 ure zapored v šoli biti, ne bo tudi davice manjkalo. Kaj menite, da se tako ne izelimi davica? Noge mrzle tako, da odrvene, potem nobenega kretanja, dušne moči pa napete, kam tedaj silí kri, ki potem toliko časa zastoji, ali se zgosti in kaj potem? Za ljudske šole potreba je iz več obzirov, da bi se postava mnogo olajšala na vse strani. Breme je veliko; tobreme bi se moralo kaj olajšati. Bolj odrasla mladina bi se morala v nadaljnevih tečajih ob nedeljah ali tudi druge večere kaj bolj praktičnega učiti, posebno pa umnega kmetijstva in dobro bi bilo, da bi se tudi na Krasu udomačila kaka domača hišna obrtnija. — Kraševci je dobre glave, le pomagati mu je treba nekoliko.

V Lokavci, 17. marca. [Izv. dop.] — (R a z e n d r o b i l j.) (Konec). Oči pa njima odpre počasi nepristranska zgodovina. Pokaže, da so bili Bolgari in Srbje v vojno zapeljani po skrivnih tujih spletkah, in da je bratomorne vojne toliko trebalo, kolikor pri vozi petega in pol kolesa, ali pa postavi konjske podkovi. Sprevidijo prekesno svojo trmo in zmoto. Tako je, Bolgari bi lahko imeli samo enega, pravega gospodarja, a zdaj imajo deset ne pravih. Kakor trije kralji, tako so potovali tudi trije Bolgarini v krožni svet iskat spasi-telja, a slični so Ribničanu, ki je „fajfe“ iskal, pa jo je v ustih držal. Ta naša Krogbalkanska žlahta bi lahko imela v svojej zemlji mfr, a sama si provzročuje rasprijo. Vidite, kaj vse dela trma, prevzetnost in zaslepelost nekaterih kolovodij!

„Krvave, Visla — oh solze
V mrzlo tja podiš morje,
Nesrečni narod tvoj razgnan
Motri ubog na krivo stran.“

Recimo v lepej besedi Poljaku, naj se sprijazni z bratom Rusom; nù takoj zaškripje v jezi s zobmi, odgovoré: „tega nikdar ne storim!“ In vendar je dognana stvar, da Poljakom ni spasa brez Slovanstva:

„Še mnogo solz se bo prelilo,
Mnogo joka prejkalo,
In pred očmi se nam stemnilo,
Silni broj vajakov palo“

prej nego se ozdravi stara trma ter pride narod do zrelega političnega spoznanja, da se mora narod na bratsko pomoč ozirati in opirati, prebiti bode še mnogo težav.

O bolgarskem prašanju se danes mnogo govori, in tudi to, da se utegne zaradi tega ves svet zažgati v velik bojni kres.

Zdaj se še le spominjam neke čudovite dogodbe. Povem vam jo, ker je istinita.

V onih dneh, ko je silna vztočna vojska prehajala čez Balkan osvobajat pet sto let zajete brate. (Bilo je to sredi julija meseca l. 1877.) molilo je naše krščanstvo v srčnih zeljah in mislih za srečno zmago nad Turkom. Zvečeril pa se je dan in znočil čas, tedaj se spravim k počitku, a duh mi urno splava v daljne bolgarske zemlje razmotravat vojsko na tej in onej strani. To moje premišljevanje je bila dopolnočna tiha molitev. Vsaj takrat sem si mislil, da tako premišljevanje spada tudi v neko vrsto molitve. Zadržem, — zaspim. Prej nego sem se nadejal, stojim na bregu Dnjepra prav z duhom i telom. Lepa ti je okolica, dejem sam v sebi. Evo ti srebrnih rib, ki igra-vajo na širocem Dnjepru; evo visoke trave po dolzih livadah, in tam leži bela vas pod zelenim holmom; po raznem poti pa hodijo ljudje križema na to in ono stran. Dan je lep ko cvetoč „nagelj“. Nekaj časa grem, grem ob reškem bregu v nizdol in vzgor, potem pa k renem na ljudnati pot. Pazno poslušam med seboj govoreče ljudi, nù, pa se mi je lepo zdelo, ker sem je lahko umel. Naprej stopaje pridem po ozkej stezici v divno dolinico, po kateri je šumjal bister studenček. Blizu više pri izviru rase košat javor, stezajoč dolge veje čez vodico. V javorovej senci sedi srebrnovlasi menih na deskovej klopi, držeč otvoreno knjigo v roci. Mislim si: kdo ti je neki oni le starina? a notranji glas mi govori: Znaj, to ti je čestitljiva ruska

glava, Nestor Kijevljanin, zgodovino-pisec. Zagledavi me, takoj mi migne, naj stopim bliže k njemu. Stopivši mu pred lice, dejem: „Zdravstvuj božji mne človek!“ Odzivne mi on: „Zdravstvuj na mnogaja ljeta i dal nam dobri Bože sčastja!“ a potem mi prijazno veli, naj sedem na klo-pico.

Odloživši knjigo začne mi srčno pripovedovati: „Znaš li, mi vojujemo zdaj, veliko vojno s Turkom. Zdaj pa zdaj bode delo izvršeno; zmaga je naša. Pisal bodem nam povoljno zgodbo. Bojim pa se bodoče zgodovine; delo izvršeno, še ni dovršeno. Odrešeni Bolgari utegnejo imeti še hudih dni“. Kako li to? začudim se. On: „Bolgarija lahko postane drugi Krim, kjer se zberó nam v protivje vsi javni in tajni sovražniki.“ „Ti sovražniki bodo obekali Srbom in Bolgarom veliko prihodnost: nadvladje čez vse južne zemlje, pristavljaje: „car vaš pa bode sedel na zlatem prestolu v Carjemgradu“. Veliko čestihlepnih prvonačelnikov v narodu bode zapeljanih, a njihova imena zapišem v svrilo poznim našim potomcem. Po trdih skušnjah ljudstvo zopet krene na pravi pot k svojemu spasi-telju. Bolgari in Srbí so samo mladike, mi pa resnična vinska trta“. Hvala ti lepa na toli zanimljivem razjasnovanju, primetnem jaz.

V pogovoru nama je čas hitro bežal. A, še eno prašanje nastavim meniški čestitosti: prosim! govori mi, kakšna bodočnost pa čaka drugo nepravoslavno žlahto? Nestor: to vse zveš! „Posebno Slovenci in Hrvatje imajo lahko dobro nado v . . . — — —“ Na — a!!! se vzbudim; domače zvonjenje mi udari v tem trenutku na uho: „bilimbolim, bolimbilim . . . zjutraj ob 4 uri v nedeljo 15. julija l. 1877. Zanimljivim sanjam je najlepši konec pretrgan.

Ce vse to primerjamo k današnjim spletkam na Bolgarskem, vidimo, da sanje niso bile brez pomena. Samo žal, da me je zvonovo kladivo prehitro iz sanj vzbudilo. Ozbiljne reči bi še lahko slišal iz Nestorovih modrih ust.

O nehvaleznej politiki pa bodi nam zadosti pogovora, prekoračimo rajši na drugo polje.

Družba svetega Mohora Se bolj razširiti se mora.

Podlistkar g. A. B. je v treh letošnih „Edinostih“ preresetal „Družbo sv. Mohora“ v tržaški škofiji. Tako prereseta-vanje se mi zdi dobro, nù, še bolj jasni so taki podatki, kakoršne je blagovoli pri-občiti g. Karkinovtes „Izpod Koko-šje Gore“ v „Edinosti“ broj 22. Taki lehkopregledni in glede števila primerjalni podatki naj bi se iz vsake vladikovine na Slovenskem po časopisih razglasili; to izvestno mnogo pripomore v napredek tej družbi.

Družba se mora še razširiti in povzdignoti vsaj do števila 35.000 udov. V ta namen treba je oduševljenja in žive agitacije mej narodom. Duhovniku naj v agitovanju tudi drugi pomagajo. Tako vsestransko priporočevanje in nagovarjanje je pri nas dober sad obrdilo. Prebivalcev v naši duhovniji je 948, izmed teh je 79 udov pri družbi sv. Mohora za leto 1888. Tedaj vsak dva naj s ti je v Mohorjevi družbi. Čast in slava vrlim Lokavčanom! V tem oziru lahko služijo drugim za lep vzor. Pomislimo, da so ljudske šole skoraj povsod vže osnovane; da ljudstvo je čitanja zmožno; zaradi siromašnega forinta se nobenemu hišica ne zruši, pa tudi usta ne zagladijo. Boljše čitalnice vendar ni za priprosto ljudstvo od knjig, ki je družba Mohorjeva razpošilja mej narod slovenski. Vsaj dobre šole in knjige veliko pripomorejo na polblaženje človeškega srca. Kako pogostni slučaji so nekdanji fantovski tepeži in poboji, zdaj se o tem tako pogosto vendar ne sliši. Le mnogo knjig spravljajmo mej narod in tako izvršujemo prav žlahtno delo. Opetovano povdarjam: v vzajemno agitacijo se lahko pride še do večjega števila udov, kakor jih je zdaj.

J. Volkov.

Iz Škrbine 21. marca 1887. (Izv. dop.) Prečitavi tukajšnji dopis v cenjenej „Edinosti“ št. 21, občudoval sem omiko in pravičnost naših pevcev, a da svet zve njih vrlino, vrnem jim nedotaknene one častne naslove, koje so lastili dopisniku radi dopisa št. 19.

Vprašam Vas, elegantni peveci, kako morete zmirjati dopisnika: „hudobec, škodoželnež, butelj, krivi prorok i mu očitatí strašno omotico, strupeni ogenj, križe na grbi, nespamet i neresnico, da niste naveli v to najmanjšega dokaza!?”

Iz vašega dopisa ni dokazano, da je dopisnik javil česa po krivici, razun pev-

akega zbora, ki ste naveli, da šteje 27 in ne 50 udov. Jaz pa trdim, in ako hočete, tudi dokažem, da pod zdajnim pevovodjem je pevalo nad 50 pevcev in pevkinj na veličastnem cerkvenem koru. Dakle še to malenkost, ki ste ovrgli, pozivam v javnost, ko pravo istino.

Obžalujem, da ste se dali zapeljati in naveli toliko neresnice.

Hočete li, da to stvarno dokažem, da potem svet še bolj vidi, da je zmerjanje vaša last.

Za to pot bodi v premislek le to: Hudobec ni, kdor pravično graja javne pogreške, nego oni, ki zagovarja greh. — Butec ni, kdor piše resnico, nego oni, ki resnico pači in jej kvari obraz. — Škodoželnež ni, kdor svojemu sosedu pomaga do pravice in resnice, nego oni, ki krivično jemlje i siloma vrača. — Kriv prorok ni, kdor navede dovršeno dejanje, a hujši od njega je oni, ki dovršeno dejanje taji i obrača naopak.

L a k r i m a.

Od bregov Soče 23. marcija 1887. [Izv. dop.] Laško vseučelišče menda Lahi vendarile ustanove, kajti majhne in velike žabice v podobi lahonskih listov zelo regečejo; v kratkem najbrže občutimo učinek tega regetanja, namreč debato v državnem zboru v tej zadevi.

Za Trstom, isterstih in tridentinskih mestec oglašé najbrže tudi maloštevilni Italijani v Dalmaciji ter izjavijo se zadovoljni temu predlogu. Strašilo „Difesa“ pozivlja uže sedaj bratransko „Società politica dalmatina“, naj tudi zadnja kakemu neodrešencu veli, da povzdigne svoj heroični glas v deželnem zboru, kar gotovo stori. Ali zdi se nam, da bode to glas vpijočega v puščavi ter da pri slovanskej večini deželnega zbora v Dalmaciji s tem toliko pridobi, kakor bi modro molčal.

Deželni zbori na Primorskem, kakor tudi občinska zastopstva so v večini laška; tu imajo Lahi polje skazovati svojo moč in zgovornost ter lahko klepetajo in snujejo stvari, kakor sami hočejo; v Dalmaciji pa temu ni tako: upravnij jezik je tam doli hrvatski in Hrvatje so v večini zastopniki sami.

Ni se nam čuditi, ako se v Gorici in drugje po Primorskem v deželnih in mestnih zborih uganjajo komedije, katere bi od neke strani ne smele biti dopuščene: v teh zborih so sedeži kupljeni „a contanti“ namreč proti gotovemu denarju, s kojim kandidati svoje volilce podkupujejo liki žid staro ropotijo; podobni so ti sedeži onim v gledišču, ki se tudi z denarjem kupijo. Lahonska stranka na Primorskem ima v rokah glavni pogoj, da nadvlada, namreč: denar, v tem ko je slovanska večina ubožnejša ter v njej ni še one zavestnosti in požrtovanja, kakor pri Italijanih, ki v to mnogo in mnogo izdajajo. Tako počenjanje pa, čeprav jih začetkoma oškoduje, koristi jim prinaša pozneje, kajti ko uže na tronu sedé, vedo pomagati svojim kreaturam, vporabljajo nepotizem in vsa mogoča sredstva, samo, da koristijo stranki, k kojoj spadajo in sami sebi. Ni potem čudo, da strastno sovražijo drugo polovico deželanov ter jim, kder le morejo, polena pod noge mečejo; teptajo pri tem pravice drugih narodov in države zakone sploh. Ustava je njim prostor, kder lahko in pod krinko hinavstva teptajo druge, sebe pa povišujo.

Da se je proti tako organizovanej stranki jako težko boriti, to pritrđi, kdor pozna javno menenje in stranko samo. Pri vsem tem se pa nahajajo mej nami še taki „narodnjaki“, ki grajajo miroljubno in spravljivo početje družih mož, ki se skušajo v borenju proti silovitemu nasprotniku, ne da bi se kedaj borenja samega aktivno udeležili. Vedo namreč ti ljudje šepetati, godrnjati in grajati, kar drugi storé, a sami se bojé na dan: zadosti jim je črnilo in pero.

Enako se menda godi vašemu političnemu društvu „Edinosti“, koje je vedno grajano, ker se ne pobriga več za slovečo tržaško ljudsko šolo z slovenskem učnim jezikom. Nekega tamošnjega dopisnika narodovemu glasilu v slov. stolici še vedno ščiplje, da ni imenovano društvo rečeno šole zadobilo, kakor da bi bilo ono to krivo, ne pa neznosne razmere v deželi.

Res je, „probare licet“ in društvo „Edinost“ menda tudi še svojo dolžnost stori ter bo ono šolo še tirjalo, a to ne od tržaških Lahonov, ampak na višjem mestu, kajti pri poskušnji pri prvih bi bil menda samo bob metan v steno. Kdor je zelo lačen in ima pred seboj polno skledo jedi, ne privoščé bližnjemu koščeka, ampak vse sam požre. Enako je tudi s primorskimi Lahoni.

Svetovati bi tedaj bilo raznim kričačem tudi nekoliko podjetnosti, ne pa samega kričanja in grajanja.

Veseliče prihodnjo soboto v tukajšnji čitalnici ne bode, ker to nepričakovane zapreke zabranjujejo; priredi se pa k malu po velikej noči.

Goriška podružnica društva sv. Cirila in Metoda bode imela 27. t. m. ob 11. uri predpoludne svoj občni zbor v prostorih goriške čitalnice. Goriška ljudska posojilnica pa bode imela letni občni zbor v pisarni g. dr. viteza Tonklija, dne 31. t. m.

Domače vesti.

IV. seja tržaškega mestnega zbora. Po prečitaniu zapisnika zadnje seje se odda prošnja Angela Rodella in drugov za dovoljenje prodaje zelenjave in sadja v bližini ulice Beccherie tržnemu poverjenstvu v preiskavo. Pri sledečej točki: „Izbor nadzornikov za srednje šole in oskrbnikov znanstvenih zavodov“ je vprašal prof. Vierthaler po stanju c. k. drž. obrtne šole, koja se ima osnovati v poslopju nedanje „stalne izložbe“. Župan je odgovoril, da ta zadeva še ni prav nič napredovala in se vsled tega predlog dr. Veneziana, da se osnova obrtne šole ministerstvu priporoči in predlog županov, da se potrebni koraki takoj storé, enoglasno sprejme. — Nadalje je zbor pripoznal ponudbo društva za olepšanje mesta, koje misli nasaditi vrt na trgu Dogana, toda začasno jo je z dnevnega reda zbrisal.

Točka 5 in 6, to je svota gl. 1399.22 za previšek stroškov za vodo in svota gl. 226.36 za previšek sodnijskih stroškov in nadalje kredit od 1100 gl. za iste potrebe, je bila brez prigovora sprejeta. — Nadalje je bil spremenjen § 18 pravil mestne bolnice v tem smislu, da se morejo sedaj obiskovati bolniki vsako nedeljo, vsak v torek, petek in praznik od 3/4 11 do 3/4 12 prepoldne. — Proti pismenemu dovoljenju ravnateljstva se dopušča izjemno obisk tudi v sredo od 4 do 5 ure popoldne. — 9. točka: predlog tržnega odbora za ustanovitev prodaje na trgu Giuseppina se je z nova za preduraganje oddal odboru. — Slednjé je bila še volitev 3 pregledovalcev zadnje bilance tržaške hranilnice. Izvoljeni so mestni odborniki Ventura, Vianello und Zay.

Javna seja je bila zaključena ob 1/4 na 9 zvečer ter je potem zbor imel tajno sejo.

Parnik „Quieto“, o kojemu smo poročali, da je blizo Porečja zadel na dno, je priplul véeraj zopet v Trst. Škoda je bila nezatna ter je mogel isti večer zopet svojo pot v Pulj nadaljevati.

Tržaške novosti:

Vreme se je vendar spremenilo nocojšno noč; vse te dni smo imeli v Trstu dež; denes pa imamo najkrasnejši spomladanski dan, pa ni nadejati se, da se zdaj vreme uže ustanovi.

Italijani — Nemci — Slovenci. Prvi so imeli v četrtek v Politeama Rossetti veliki koncert v korist ubožnim italijanskim podnikom, kateri koncert je bil demonstrativno obiskan. Véeraj pa so imeli Nemci, to je društvo rudečega križa, od poludne do 2 ure popoldne koncert v gledišču „Armonia“. — Pela je pri tem koncertu imenitna dvorna pevkinja Materna in je bilo gledišče natlačeno. Kaj smo imeli pa mi Slovenci? Misli na črno vojsko, tam je za zdaj naše polje.

Umrl je te dni predsednik tržaške podružnice šolskega društva „Pro patria“, nek I. Planker, desna roka nekega Tržaškega milijonarja; pokopali pa so ga na tihem, zato pa se vse čudi našim Lahonom.

Poskušén samomor 30-letni težak Engelbert Rocco je povžil sinoč polno škatljico zdravilnih praškov, koje si je prihranil v bolnici med svojo ravno prestalo boleznijo. Toda bila je pomoč blizo ter so nesrečneža, koji se je mislil sè zdravili ostrupiti, odveli v bolnico.

Ne z g o d a. Kočijaž gospoda M. Enei je vozil z 2. konjema ob obali Giuseppina. Vsled svoje neopreznosti, ali pijanosti — zavozil preveč h kraji in hipom so bili kočijaž, voz in konji v morju. K sreči so bili nekateri težaki blizo, koji so po trudopolnem delovanju brez daljše nesreče zopet vse skupaj na suho spravili. —

Ljubezen in pretep. V sredo po noči se je sprl 27 letni težak Nikolaj N. radi ljubosumnosti sè svojo ljubico Anko N. Ker je vročekrvni N. svoje prebričanje z debelo palico v Anko vtepal, je

le ta na vse grlo kričala na pomoč. Prihité stražarji in spremijo obojico v ulico Tigor. Pred nadzornikom zapora pa sta se ljubince zopet sprijaznila ter si prisegla večno prijaznost, vsled česar jih je ta — popolnoma ganjen — izpustil. —

Policijsko. Pred nekoliko dnevi so izginola iz gledališča „Armonia“ nekatera svirala. Véeraj pa so jih redarji našli pri 16 letnemu težaku Ivanu Rath. Muzikalničnega mladeniča so odveli v ulico Tigor, da mu sodnija koje zasvira. — Dva težaka sta prerezala neko 150 gl. vredno vrvo na obali Sv. Karla zakotvene ladije „Nuova Clelia“, da si prisvojita kos vrvi. Toda mornarji so ju opazili ter ju spravili v varno zavetje, da ne bi se na predebelo vrvo obesila. — 15-letni pobič Angel F. je zabodel svojemu prijatelju Josipu Ersetich v prepiru nož v hrbet. — Vročekravnega mladeniča so spravili v varno zavetje. — Težak Franjo B. iz Postojne je pretepel svojo mačeho, da mora sirota bolna v postelji ležati. Da ga ne bi sodnija pozvala na račun, je odnesel peté. — Poznat tat Ivan G. je ukradel véeraj v cerkvi svetega Antona nekež ženski, med tem ko je pred oltarjem klečala, novčarko.

Sodnijsko. Jakob Sprivolo, 56-letni težak je dobil 21. t. m. 3 mesece težke ječe, ker je 13. p. m. svojemu lastnemu bratu Ivanu na javnej ulici z britvijo v roki žugal, da ga umori, ako mu ne preskrbi dela. — Ivan Meula iz Lokve je bil 24. t. m. obsojen radi javnega nasilstva in 21-letni Anton Taučer iz Novegradski radi tatvine, vsak na 4 mesece težke ječe.

Stritarjeva dela kupila je firma Ig. pl. Kleinmayer in Fed. Bamberg za 2000 gl. Vsa dela obsejajo nad 100 pol in se bodo izdaval v tedenskih zvezkih po 25 kr. Ker so Stritarjeva dela že jako redka in jih pri knjigotržcih večinoma ni več na prodaj, bode gotovo občinstvo z veseljem po njih segalo.

† **Josip Ignacij Kraszevski** je ta teden umrl. Z njim je poljski narod zgubil najboljšega i najplodnišega pisatelja sedanje dobe. Od leta 1829 pa do svoje smrti je spisal nad 500 knjig različne vsebine. On je ustvaril poljski narodni roman, v katerem živo in resnično riše kulturne in socialne razmere nekdanje in sedanje Poljske. Spisal je tudi več dram za poljsko narodno gledališče, potem mnogov zvezkov o poljskej zgodovini, literaturi, arheologiji itd. V letu 1863 je moral zapustiti Poljsko, ker se mu je očitalo, ali ne dokazalo, da je bil v zvezi z uporniki. Preselil se je v Draždane, a tu je bil v letu 1884 nanaglioma zaprt, ker je neki v zvezi z nekim pruskim častnikom prodal francoskej vladi nekoliko tajnih pism nemške vojaske uprave. Obsojen je bil v triinpolletno ječo na trdnjavo v Devin. Tu pa je zbolel in vsled tega je bil proti poročšini 20.000 mark začasno oproščen; šel je petem v Italijo, od kodar se pa ni več vrnil.

„Slovana“ pesniški del ureduje od 1. aprila na dalje slavni naš pesnik Simon Gregorčič. To nam je poročstvo, da bode „Slovana“ prinašal samo izborne pesniške spise in zato ga še jedenkrat priporočamo slovenskemu občinstvu.

Gospodarske in trgovinske stvari.

SPOROČILO

IV. skupščine posojilnice in hranilnice v Koprú obdržavane dne 24. februarja 1887 v Šmarju.

Predsednik omeni, da je skupščina bila sklicana uže za 10. februarja, da se pa ni mogla obdržavati, ker zavolj slabega vremena ni moglo priti zadostno število članov, ter da je bila sklicana na temelju §. 31. zadružnih pravil za 24. m. m. Izreče hvalo za trud odborniku Jos. Baliću, koji se je preselil na Goriško, in kliče slava udu posojilnice v Josipu Šlakaru, bivšemu župniku in dekanu v Šmarju. omenja jezikovne pravde posojilnice in podpore dobljene od strani posojilnice v Celju, o čem da bode obširneje sporočal gospod tajnik. On opazuje samo glede na prvo, da se pravica vselej dobi, ako se jo postojano dalje in dalje išče, a glede na drugo, da naš narod v Istri ni osamljen, da ima po drugih deželah bratov, koji so mu voljni pomoči. Začelo se je s pomočjo zavoda českega naroda Slavije, a nadaljuje se s pomočjo slovenskega zavoda v Celju na Štirskem. Proglasuje zborovanje odprtim in poziva tajnika, da sporoči o delovanju zadruge v letu 1886.

Gospod tajnik poroča blizu tako le: Prepis zapisnika III. glavne skupščine s priobčenjem novih članov odbora moral je

odbor poslati c. kr. trgovinsko-pomorskej sodniji v Trstu v taljanskem prevodu, ker vse sodnije v Trstu in Beču o priliki predložnja zapisnika II. glavne skupščine skupaj z imeni novih članov odbora so se bile izrekle, da na Primorskem niso dolžne sprejemati slovanskih dopisov. Ta zapisnik druge glavne skupščine v slovanskem jeziku napisan bil je „a limine“ odbit, italijanskim rešenjem povrnen „kakor nepravilen, ker napisan v nerabljenem jeziku“. Priziv napravljen na c. kr. prizivno sodnijo v Trstu skozi rečeno trgovinsko-pomorsko sodnijo, bil je od ove povrnen na prvo. Odbor je poslal priziv naravnost na prizivno sodnijo. Ta je odgovorila, da pomorsko-trgovska sodnija je morala poslati priziv dalje, ali da je imela prav glede jezika. Napravlil se je prizivni izvanredni utok na vrhovno sodišče v Beču po trgovinsko-pomorskej in prizivnej sodniji v Trstu. Trgovinsko-pomorska sodnija je zopet povrnola utok „a limine“, pri vsej lekciji, koje je imela od prizivne sodnije, z motivacijo kakor poprej. Odbor je na to napravil pritožbo naravnost na prizivno sodnijo priloživši utok na najvišje sodišče, kojega naj dalje odpošlje. Najvišje sodišče je utok odbilo, ker da je pri trgovinsko-pomorskej sodniji v Trstu prav taljanski in nemški jezik v rabi. Odbor se je moral začasno udati, napraviti prevode, koje so ga tudi stale, pa odjenjal ni. Poslal je vse te spise v originalu upravitelju ministerstva pravosodja Nj. Presvetlosti dr. Alojziju Pražaku na uvid, s prošnjo, naj izvoli potrebno ukreniti, da bi mogli tudi Slovani Istre uživati pravice zajamčene njim temeljnimi državnimi zakoni. Spise te smo dobili po predsedništvu prizivne sodnije v Trstu z opazko, da je minister pravice ukazal sodnijam na Primorskem, da se glede slovanskih spisov drže postav in ukazov veljavnih za Primorsko.

Radovedni smo sedaj, nadaljuje tajnik, sprejme li trgovinsko-pomorska sodnija slovanski zapisnik. Upamo, da bode, ker se je pred kratkim časom nek skozi lahonsk, nam nasproten list, jezil, da je ista sodnija uže sprejela takovih spisov. Ako se to uresniči, potem je to lep uspeh naše borbe v narodnem oziru za vso Primorsko.

S veseljem smo v lanskej skupščini naznanili, da bode, po pooblastilu dobljenem od glavnega zastopa Slavije v Ljubljani, posojevali denar na menjice, koje nebode za potrebo ponoviti vsakega pol leta ter s tem prihranili truda in stroškov izposojevalcem, posebno onim, koji ne znajo pisati. A naše veselje bilo je kratko. Začeli smo delovati, napravili menjice i poslali jih skupaj s hraniino knjižico, za Slavijo, v vrednosti 1000 gl., ravnateljstvu banke Slavije, prose ga kakor navadno, da nam izi vze poprej dovoljenega kredita izvoli poslati odnosno svoto. Mesto denarja smo dodili meseca aprila dopis, da je banka Slavija spremenila svoja pravila, ter da nam ne more več dati denarja. Bili smo v zadregi. Poslili smo glavni zastop Slavije v Ljubljani, da se isti izvoli zauzeti pri ravnateljstvu, da bi nam saj 1000 gl. uže obljubljenih ljudem od uže dovoljenega kredita posodilo. Glavni zastop nam je odgovoril, naj se naravnost ohrnemo na ravnateljstvo, a ovo, ko smo to storili, da ne more delati proti svojim pravilom. Lex dura est, sed lex est, mislili smo si in gledali smo se na druge načine pomagati, saj za one, kojim je uže posojilo dovoljeno bilo. Uložili so denarja neki odborniki. Uložila je bratovščina hrvatskih ljudi v Istri v Kastvu, in tako si za hip pomagali. Bilo je skrbati za dalje. Pomagala je posojilnica v Celju s 1000 gl., med tem ko je uže poprej bila nam posodila 1000 gl.

(Konec prih.)

Tržno poročilo.

Kava — cene jako trdne. Kava Moka stane f. 112 do 125, Ceylon plant od f. 105 do 138, Portorico f. 110 do 115, S. Domingo f. 91 do 94, Java Mal f. 95 do 96, Rio od f. 86 do 91, **Sladkor** — v vrečah Pilé stane f. 17-50 do 19-50.

Sadje. — Pomeranče, limoni f. 3 do 5-50, fige v venih f. 10 do 11, rožiči putješki f. 10 do 11, ciprski f. 5, mandlji f. 70 do 82, čespe kranjske f. 9 do 11, pinjoli f. 64, opaša f. 20 do 21, evebe navadne Cisme, Urta t. t. d. f. 14 do 17, Elemé f. 15 do 27, Sultanina f. 21 do 36.

Olje — jedilno f. 33 do 38, namizno f. 44 do 66, bombažno f. 25 do 35.

Petrolje — rusko f. 6-75 do 7-10, ameriansko f. 9-25 do 9-50.

Domači pridelki. — Fižol rudeči f. 8 do 8-50, bohinec f. 9-50 do 10, koks f. 10-50 do 11-50, maslo dobro štajersko f. 85 do 93.

Žito — pšenica ruska f. 9-50 do 10, koruza levantinska f. 6-25.

Les — slabo obratjan; knpčija nevhvaležna.

Seno — ker dohaja zdaj nekaj več blaga, je nekoliko ceneje postalo. Denes stane dobro kornjsko f 1.50 do 1.70, volovsko f. 1.80 do 1.90.

Borsno poročilo.

Nekoliko časa je bila borza še precej živahna in se kurzi pomikali se višje; ali v soboto je sopot nastopila mlahovost in trpeli so posebno ogrski papirji

Dunajska borza

dne 25. marca.

Enotni drž. dolg v bankovcih	—	—	glđ. 80.50
" " " " " " " "	—	—	81.20
Zlata renta	—	—	112.—
5% avstrijska renta	—	—	97.40
Delnice narodne banke	—	—	880.—
Kreditne delnice	—	—	284.—
London 10 lir sterlin	—	—	123.—
Francoski napoleondori	—	—	10.08
C. kr. cekini	—	—	955.
Nemške marke	—	—	62.50

Jedna rodbina, v kateri se govori nemško in slovensko, želi oddati nekatere sobe, z hrano vred po jako ugodnih pogojih. — Oglasiti se je Via Caserma šte. 3. I nadstropju. 3-1

Zaloga kož za podplate, dobrih in trpežnih, lastnega izdelka — priporoča po nizki ceni **strojarija Ivan Tomšič-a** na Vrhniki. 10-1

Moda.

Podpisani naznanja, da ima veliko zalogo slamninkov za gospe, otroke, za gospode, finih in priprostitih, tudi za okoličane, vsake barve in oblike, nadalje pere slamnike, katere tudi barva — vse to po najnižih cenah 10-1

MIHA PRAŠELJ
Corso št. 21, poleg agencije Zulin.

Nova krčma

(osmica)

pri sv. **IVANU**, blizu cerkve v ulici Brindizijska št. 340 se je odprla dne 26. t. m. Dobro naravno, domače vino in vsa druga postrežba po najnižji ceni. **Zvab Anton**, pri Škabarji.

Proti hemoroidam!

Kdor hoče čuvati svoje zdravje, naj rabi prave

MENIŠKE KROGLJICE

(Pillule dei Frati)

kri čisteče in proti hemoroidam, koje izdeluje P. Fonda farmacistu v Piranu.

Prepotrebne za vsakega, kateri trpi na hemoroidah, zabasanju, brezčestnosti, glavobolji, ter sploh veliko sedi, čne čistijo kri in dober vseh potrebuje zasebna in zdravniška spričevala, koja so priložena z podukom za porabo vsakej škatljici v slovenskem, nemškem in italijanskem jeziku.

Prodajajo se po 20 novč škatljica v vsih lekarnah Trsta, Reke, kakor tudi Istre, Dalmacije, Goriške in Trenta. 2-52

J. SIRKI

Androna Gusion št. 2 v Trstu

priporoča veliko zalogo sadja vsake vrste najboljših plemen na drobno in debelo. — Prevzame vsako pošiljatev na deželo, katera se izvrši točno in solidno. 100-20

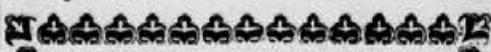
Prodaja smrekovih sadik.

V c. k. centralni drevsnici pod rožnikom proda se 4 milijone triletnih, lepih

SMREKOVH SADIK

v skupinah po tisoč kosov, katerih vsaka z zavijanjem vred 2 goldinarja stane.

Naročila vsprejema c. k. deželno gozdno nadzorništvo v Ljubljani do konec marea t. l.

Ljubljanski Zvon.

Gld. 4.60.

Gld. 2.30. -- Gld. 1.15.

Assicurazioni generali.

v Trstu

(duštvo, ustanovljeno leta 1831) To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje stekla — zavarovanje proti toči — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1884	f.	31,490.875 83
Premije za poterjati v naslednjih letih	f.	21,006 641.33
Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1884	f.	83,174.457.98
Plačana povračila: a) v letu 1884 b) od začetka društva do 31. decembra 1884	f.	8,637.596.13
Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodovanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančnejša pojasnila so dobje v Trstu u uradu društva: Tergesteo, osala III. v prvem nadstropju.		17-36

Najboljši

papir za cigarete

je pristni

LE HOUBLON

franc. fabrikat Cawleyev in Henryev v Parizu

Sears se pred ponarejanjem.

Ta papir govori pravo stvarjo govornika dr. J. J. Pohl, E. Ludwig, E. Lippman prinosati knjiže na dinstik, vsoučihšda, radi njegove najboljši kakovosti, radi njegove čistote in zato, ker v njem ni nikake tragi zira ju škodljive stvari.

KLINIKA za spolne in želočevne bolezni, nastope okuženja i oslabenja možke slabosti, polucije, žgečo vodo, močenja postelje, puščanje krvi, zabijte v de, in za vse bolezni m-hurja, droba in živcev. Tudi pismeno po najnovjšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 3-7-104

C. Stroetzel,

specijalni zdravnik Linuan am Bodensee.

Ekonomična krojačnica IVANA BATELLI -- Trst, Barriera vecchia št. 6, I. nastp.

je vedno bogato založena z oblekami po najnovjšem okusu; ter je vsled bogate zaloge blaga v stanju izvršiti vsakako krojaško delo. Cene so tako nizke, da se tekmovanja ne treba bati ter se izvršuje vsako delo elegantno in nkusno. — Gospodom naročnikom izjavljam, da izdelujem tudi obleke proti tedenski ali mesečni obročni odplati. 18-24

V PEKARIJI

Josipa Samekez

v ulici Carintia

se dobje, kakor navadno, tudi letos

Pince

goriške gibanice in

šarkelj

ter se točno izvršuje vsaka

ozdravila me je kakor po čudežu od najhujših želočevih in telesnih bolečin, koje so me celih pet let neznano mučile in proti kterim mi najimenitnejši zdravniki Vicenze, Milana, C. me in Genove niso zamogli prav nič pomagati.

Lusa Battista, Sagorz. na Galiskem.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenice za glđ 1.30 po poštnem povzetju. Poštnino trpé p. t. naročniki. 50-3

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v lekarnah: Binasoletto, Foraboschi, pl. Leitenburg, Liprandi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini, Rovis, Saraval, za magistratom, Serravallo, Udovicich in Zanetti in v večjem delu lekarn na Štajerskem, Koroškem, Primorskem, Tirolskem, v Istri in Dalmaciji. 13-50

Na obroke! (52-70)

daje pohišstvo tapecarije, razno strižno-blago za obleke, ure vsake vrste

M. Coreni

via della Loggia št. 1 P. II.

Kisla voda, kopelišče, RADENCE

Radenska kisa voda je najboljša naravna voda

Vseled o huda og. jenoškiska, bistrina in litična je radenska kisa voda k t specifikum pri: proti u, kamniji v. z. m. huri n ledi- can, slati zili, bramborci, brah ru, zlat nič, želočevnih boleznih in pri katarah v obca. Kovelji, stanovnja. restavracija revaturacija ceno.

1-36

Zaloga: F. Plautz v Ljubljani, P. Solt nger via gepa v Trstu, A. Mazzoli v Gorici v Celju in Mariboru.

Marijacejske želočevne kapljice.

izvrstno delujoče zdravilo pri vseh boleznih na želoču Nepreemljive do-brote je posebno vpliv ujhov pri notčnosti, slabosti želočev, ako z grla smrdi, napenjanju, kislem pehanju, keliki, želočevnem kataru, gorečico (trzavej) pri preobilnej produkeji sline, rumenici bluvanju in gnjusu glavobolu, (ako boli iz ž. ločev) krč v želoču, zabasanji, preobilnosti jedi in pijaje v želoču, proti glistam, bolezni na raneici in jetrih in tudi proti zlati žili ali himorojdam. Cena steklenici je z nakazom vred samo 35 nov. Glavni zalog ima lekarničar „k angelju varhu“ 53-12

Dr. Brady Krenslor, Morava

V Trstu jih pa dobite pri lekarničarju I Seravallu blizo staroga sv. Antona

Zgnubljeni in oslabljeni **moške moči in nezmožnost**

Gotov pripomoček! Vsakto se popolnoma ozdravi z **gentalnim ogjenčevim stapom** brez naslednjih nevarnih nerodna gotov način in za vedno, često krat ceje v dobi 2 dni, celo navidezno neozdravljiva nezmožnost v vsakej človeške dobi k kor tudi polucije, se prijetnim, nečutenim, zunanjim zdravenjem. 46-52

Svedočebe slavni profosorjev in zdravniške brošurice, na tikoče zahval od popolnoma ozdravljenih osob svetuje vsem bolnim rabo ogjenčevoga slapa, ki garantira gotov in trajen vseh Popolna priprava z dočienim postopkom in zdravniškimi spričvali for. 5.80. Po pošiljavi se dobro pazi, da se ne spozna kaj zavoj zadržuje in od kol prija.

Zavod za ordinacije za tajne bolezni:

Dr. Karol Altmann

Dunaj VII. Mariahilferstrasse 80.

Pri JULIJU GRIMM, dežnikar, Barriera Vecchia št. 18 je zelo bogata zaloga solnčnikov za gospe, za jako nizke cene. — Solnčniki za gospode od 90 novč. naprej. — Naj-novejši „Entrecots“ za gospe, svilnati in pol svilnati. — Mali dežniki za otroke od 25 novč. naprej. Zaloga dežnikov iz svile, satina, volne in bombaža. Sprejemajo se popravki za jako nizke cene. 63-104

Strmite, čitajte, kupite! dobil sem veliko pošiljatev izvrstnih ur iz

Pariza	Geneve	Türinga
samo fr. 1.30	velja lepa Kabinetna nazidna ura. gré dobro, ima verižice in je lepo okrašena.	
samo fr. 2.50	stano izvrstna žepna ura iz lepa, zlata podobne kovrce ni igrača, ampak dobra ura za vsakoga	
samo fr. 3.50	velja krasna nazidna ura se zvonol in budilno pripravo v orehovem okvirju in z samo svetujočo ploščo gré izvrstno.	
samo fr. 3.50	stano ura z mahalom, najlepša ura, katero se more misliti, prava krasota za vsako dvorano v srehoem okvirju, gra nat nko in bije pol in cele ure.	
samo fr. 3.90	velja francoska budilna ura iz p. zlačenega bronu, jako lepo zvoneča in krasota za dom in popotovanje, ima n-pokončljivi stroj ter gre natanko.	
samo fr. 4.50	stano izvrstna žepna ura, cilindrovska iz posebnerega nikla z odlično vrednim strojem in lepo okrašenim okvirjom krist, steklom, sarea krasna ura.	
samo fr. 5.85	stano žepna ura remotvirka iz posebnerega nikla, se navija brez ključa, ima kazalo za sekunde, je dobro uredena, z lošnatim steklom in mehničnimi kazali. Ravno taka ura iz prava 13. l. srebra glđ. 9.50	
30 n.	velja lepa pozlačena verižica za uro.	
fr. 1.20	jako fina pozlačena verižica z pečatom, prekrasno, umetno delo	

Edina zaloga v avstro-ogerske in raznošiljanje na vs. kraje to pri točnem povzetju pri **Wiener Uhren-Depot & Versandt: Fekete, Wien, V. Wehrgasse 18-34.** Op. Komur sprojeti predmeti niso po volji, povatim denar, toraj more vsakdo brez krchi naročiti. 10-

Dobiva se v vsih knjižarnah 13. naklada ravno izašla medic. svetovalca

Dr. Müllerja najnovjše delo o slabosti, oslabeledih živcih, o nastopkih mladostnih pregreškov itd.

Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM
Braunschweig. 6-52

ŽELOČEVNE BOLEZNI je mognée **BRZO** in **POSVENA** ozdraviti

JERUZALEMSKEM BALZAMU edini in nedosegljivi želočevni pirači

Da si človek izvoli pravi lek proti želočevnim boleznim, pač ni tako lahko, posebno danes, ko v trgovini prodajajo vsakovrsten snake leke.

Vedna raznih kapljic, izlečkov itd., kattere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič drugega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzama** si je zagotovil vseh svoje priproute sustave, odlično oživljuje in želočevne živce hitro krepčalne moči pravico prednosti nad vsami dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi se vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balsam bogat na delajočih snovih kinesek robarbare, katera korenika je poznana zaradi njene ugodnega vpliva na prebavljenje in čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želoču odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti neješčnosti, zabasanju, smrdljivi sapl, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljanju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju

Steklenica z navodom vred stane 30 novcev 27-48

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI G. B. PONTONI v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni Marku Rarazini i G. B. Rovis, na Roki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pallaca. 1-

4-10 pošilja proti gotovem ali povzetju:

fino

3-20 m. dolgo, za celo obleko...	f. 1.75
3-20 " " " " " " " "	boljši 4.20
3-20 " " " " " " " "	finel 5.—
3-20 " " " " " " " "	najf. 8.—
2-10 " " " " " " " "	za 1 površno suk-
	tvo v vsih bojah... 6.—

Uzorec na ogled franco; bogato uzorne zbirke za gg. krojače n-frankirano. Pri naročbah sukna priporočam, da se prepusti meni izbor uzorcev. Kar komu ni po volji, zamenjam

FRIEDR. BRUNNER, Brünn, Frölichergasse 3, VI.